

AMSER HAMDDEN

Uned 1

CC3 – Blwyddyn pump a
chwech.

Tri Gwers

Chwech maes dysgu – Amser Hamdden

Y Celfyddydau Mynegiannol Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu

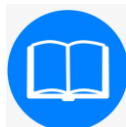

Thema: Hobiau – mwynhau, dwlu ar a casua

Patrwm/ Patrymau / Ffocws Iaith

Rydw i'n mwynhau/dwlu ar/casáu chwarae/gwneud

Dydw i ddim yn dwlu ar/mwynhau/ casáu gwneud/chwarae

Geirfa: Garddio, darllen, canu, pêl-droed, golff, dringo, hoci, nofio, dawnsio, sgïo, rygbi, coginio. Mae'n ddiflas, bendigedig, hwyl, gwyach, iachus, rhy anodd

Gweithgareddau:

Drilio mwynhau (pasiwch y bêl). Chwaraewch robin crwn. Wedyn, gêm gyda dis a lluniau defnyddio negyddol a chadarnhaol. Dyfalu'r emosiwn. Ymarfer siarad defnyddio sgwrs. Ysgrifennwch sgwrs i orffen.

Gweithgaredd wedi'i wahaniaethu – Defnyddio hoffi. Gwybodaeth am rai hobiau. Geirfa newydd ydy'r emosiynau.

Iechyd a Lles H&wb

Thema: Yn y caffi

Patrwm/ Patrymau / Ffocws Iaith

Wyt ti eisiau yfed/diod? Beth wyt ti eisiau yfed / fwyta?

Wyt ti eisiau eistedd i lawer. Wyt ti eisiau gweld y fwydlen?

Geirfa: yfed, fwyta, coffi, te, llaeth, ysgytlaeth, sglodion, selsig, cawl, brechdan ham, brechdan gaws, tatws pob, ffa pob, tiwna, cacen.

Gweithgareddau:

Nod y gweithgaredd ydy i greu sgript i rywun defnyddio yn y caffi. Drilio gyda chadlongau. Cywiro'r cawl brawddegau. Bydd y plant gwneud bwydlen a sgript i'r caffi. Y sgript yn gallu rhwng dau berson bwyta i'r caffi neu un person a'r gweinydd.

Gweithgaredd wedi'i wahaniaethu – brawddegau defnyddio hoffi, mwynhau, dwlu ar a chasáu. Cyfarchion

Y Dyniaethau - Hanes

Thema: Yr ail Ryfel Byd

Patrwm/ Patrymau / Ffocws Iaith

Amherffaith – Roedden i, roeddet ti, roedd hi/e roedden ni, roeddech chi, roedden nhw e.e. Roedden nhw'n garddio bob dydd. Beth roeddet ti'n mwynhau?

Geirfa: yn ystod, yr ail Ryfel Byd, Merched, garddio, dawnsio, canu, cerdded, canu'r piano, darllen, ysgrifenni llythyrau.

Gweithgareddau:

Drilio gyda chân, Gwranddo ar y recordiad sain dau neu tri amser. Ysgrifennwch y brawddegau ar y bwrdd. Trafodwch gyda athro. Chwarae gêm sedd boeth i ymarfer gwranddo.

Gweithgaredd wedi'i wahaniaethu – brawddegau defnyddio hoffi, mwynhau, dwlu ar a chasáu. Cyfarchion a hobiau.

Y Celfyddydau Mynegiannol

Mathemateg a Rhifedd

Gwyddoniaeth a Thechnoleg

Gwers un! Hobïau – mwynhau, dwlu ar, a chasáu. Rhwng un a dau awr

Yn ystod y wers un, ffocws ydy siarad yn Gymraeg defnyddio y patrwm mwynhau yn yr negyddol a chadarnhaol. Byddwch chi'n addysgu y person cyntaf heddiw. Dim person y trydydd.

Gweithgaredd un

Gofynnwch i'r dosbarth i ddod o hyd i fwrdd gwyn. Amser un funud, ysgrifennwch bopeth y hobïau rydych chi i'n gallu cofio ar y bwrdd gwn. Byddwch chi'n actifadu eu gwybodaeth flaenorol. Gofynnwch i'r dosbarth i trafod y geiriau. Nawr, dangoswch y 6 hobïau i'r dosbarth y byddwch chi'n defnyddio heddiw.

Pêl- droed, coginio, darllen, canu, garddio, rygbi.

Gweithgaredd dau

Esboniwch i'r dosbarth y geiriau mwynhau, dwlu ar a chasáu. Esboniwch yn ofalus 'dwlu ar' ydy fel un geir. Y 'ar' bob amser gyda 'dwlu'. Dywedwch y cwestiwn i'r dosbarth: Beth wyt ti'n mwynhau wneud? Pam wneud dim gwneud? Atgoffwch yr dosbarth hynny 'Beth' yn achosi treigladau meddal ar y ferf olaf. Wedyn pasiwch y bêl ar draws y dosbarth. Mae'r athro yn gofyn y cwestiwn a mae'r plant yn ateb y cwestiwn. Maen nhw'n gallu dewis yr ateb defnyddio, mwynhau, casáu neu dwlu ar.

- Rydw i'n mwynhau coginio
- Rydw i'n dwlu ar ganu (Cofiwch, dwlu ar = treigladau meddal ar ôl ar. Felly canu = ganu.
- Rydw i'n casáu rygbi.

Paratoi y brawddegau am deg munud tan pawb yn hapus.

Gweithgaredd tri

Amser gêm o’r enw robin crwn. Ar y sleid nesa mae’n papur gyda cwestiynau a atebion. Byddwch chi angen argraffu’r papur a thorri’n stribedi. Rhowch un o’r stribedi i bob person yn yr dosbarth. Paratoi sut rydych chi’n dweud ‘ydw’ a ‘nac ydw’ yn Gymraeg. Nesa, esboniwch i’r dosbarth, nod y gêm ydy gorffen yn gyflym ond, bydd o lawer o ddyddiau cyn bydden nhw’n gallu gorffen yn dau funud.

Syniad y gêm ydy paratoi gofynnwch cwestiynau a atebion ond mae’n bwysig iawn i wrando achos bob y plant eisiau gorffen yn gyflym.

Y cwestiynau: Wyt ti’n mwynhau.....
 Wyt ti’n dwlu ar..... (Cofiwch treigladd meddal ar ôl ar)
 Wyt ti’n casáu.....

Atebion: Ydw, rydw i’n mwynhau.....
 Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau.....
Ydw, rydw i’n dwlu ar.....
 Nac ydw, dydw i ddim yn dwlu ar
 Ydw, rydw i casáu.....
 Nac ydw, dydw i ddim yn casáu.....

Mae’n bwysig iawn i wrando, achos rhaid i'r ateb gyd-fynd i'r cwestiynau.

Dechrau

Wyt ti'n mwynhau pêl droed?

Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau pêl droed.

Wyt ti'n dwlu ar ddarllen

Ydw, Rydw i'n dwlu ar ddarllen
Wyt ti casáu coginio?

Nac ydw, dydw i ddim yn casáu coginio?
Wyt ti'n mwynhau canu?

Ydw, rydw i'n mwynhau canu.
Wyt ti'n dwlu ar ganu?

Nac ydw, dydw i ddim yn dwlu ar ganu.
Wyt ti casáu garddio?

Ydw, rydw i'n casáu garddio.
Wyt ti'n mwynhau darllen?

Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau darllen.
Wyt ti'n dwlu ar rygbi?

Ydw rydw i'n dwlu ar rygbi.
Wyt ti'n mwynhau garddio?

Ydw, rydw i mwynhau garddio.
Wyt ti'n casáu pêl droed?

Robin Crwn

Nac ydw, dydw i ddim yn casáu pêl droed.
Wyt ti'n mwynhau rygbi?

Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau rygbi.
Wyt ti'n dwlu ar arddio?

Ydw, Rydw i'n dwlu ar arddio.
Wyt ti casáu canu?

Nac ydw, dydw i ddim yn casáu canu?
Wyt ti'n mwynhau coginio?

Ydw, rydw i'n mwynhau coginio.
Wyt ti'n dwlu ar hoci?

Nac ydw, dydw i ddim yn dwlu ar hoci.
Wyt ti casáu dawnsio?

Ydw, rydw i'n casáu dawnsio.
Wyt ti'n mwynhau dringo?

Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau dringo.
Wyt ti'n dwlu ar nofio?

Ydw, rydw i dwlu ar nofio
Wyt ti'n mwynhau sgïo?

Nac ydw, dydw i ddim yn mwynhau sgïo.
Gorffen

Gweithgaredd pedwar

Rhoi barn gwahanol

Amser ymarfer i ddefnyddio adferfau i ymestyn eu frawddegau. Driliwch yr adferfau: yn dda, yn ddiflas, yn fendigedig, yn iachus, yn hawl, yn rhy anodd. Ceisiwch defnyddio ystumiau gyda'r geiriau.

Esboniwch y gweithgaredd. Dau ddis gyda nhw. Rhaid i berson rollo y dau ddis. Edrychwch ar y lluniau i feindio y rhifau. Er enghraifft os rydw i'n rollo un a thri. Mae fy mrawddeg yn gallu bod: Dydw i ddim yn dwlu ar goginio achos mae'n rhy anodd. Nod y gweithgaredd ydy paratoi siarad a cofiwch bob y treigladau. Y plant yn gallu dewis rhwng mwynhau, casáu neu dwlu ar.

Chwaraewch y gêm am bymtheg munud.

Gweithgaredd pump i orffen y wers.

Mae'n sgwrs ar sleid deg ac un-deg-un. Sleid deg ydy gwaith gwahaniaethol achos mae'n llai anodd. Sleid deg a un-deg-un ydy'r cyfle ymarfer y brawddegau gyda patrymau arall. Darllenwch y sgwrs gyda phartner ac ymarfer siarad. Nesa ar sleid un-deg-dau, byddwch chi'n gwylio mat iaith. Gofynnwch y plant i ysgrifennu sgwrs newydd yn eu llyfrau. Y plant yn gallu gweithio gyda phartner os mae'n rhy anodd ar eu pen eu hunain.

1

iStock
Credit: lawangdesign

2

3

4

5

6

1

Mae'n rhy anodd

2

Mae'n fendigedig

3

Mae'n ddiflas

4

Mae'n hwyl

5

Mae'n iachus

6

Mae'n dda

Sgwrs

Cerys: Bore da!

Nia: Shwmae! Sut wyt ti?

Cerys: Rydw i'n hapus achos mae'n dydd Gwener heddiw.

Nia: A fi! Rydw i'n dwlu ar ddydd Gwener. Beth wyt ti'n mwynhau wneud ar y penwythnos?

Cerys: Dydd Sadwrn, rydw i'n mwynhau garddio achos mae'n hwyl. A ti?

Nia: Rydw i'n mewn tîm pêl-droed. Mae'n wych ond yn fy amser hamdden, rydw i'n mwynhau coginio.

Cerys: O neis iawn! Rydw i'n mwynhau coginio hefyd a dydd Sul, ond dydw i ddim yn mwynhau tacluso.

Nia: A fi! Rydw i'n dwlu ar ginio rost achos mae'n flasus iawn ond dydw i ddim yn bwyta cinio rost yn amyl achos rydw i'n chware rygbi dydd Sul. Beth wyt ti'n feddwl o rygbi?

Cerys: Rydw i'n mwynhau gwylio rygbi ond dydw i ddim yn mwynhau chwarae rygbi achos mae'n rhy anodd.

Sgwrs! Darllenwch gyda phartner.

Cerys: Bore da!

Nia: Shwmae! Sut wyt ti?

Cerys: Rydw i wedi blino heddiw achos es i i'r gwelli'n hwyr iawn neithiwr.

Nia: Dyna drueni, ond mae'n ddydd Gwener heddiw. Beth wyt ti'n mwynhau wneud ar y penwythnos?

Cerys: Fi? O wel, Dydd Sadwrn, rydw i'n dwlu ar ganu mewn côr gyda fy chwaer achos mae'n hwyl. A ti?

Nia: Rydw i'n mewn tîm pêl-droed a rydw i'n chwarae bob penwythnos. Mae'n wych ond yn fy amser hamdden, rydw i'n mwynhau darllen a mynd am dro gyda'r ci.

Cerys: O neis iawn! Rydw i'n mwynhau darllen hefyd a dydd Sul, rydw i'n dwlu ar fwyta cinio rost gyda fy nheulu.

Nia: A fi! Rydw i'n dwlu ar ginio rost achos mae'n flasus iawn ond dydw i ddim yn bwyta cinio rost yn amyl achos rydw i'n chware rygbi dydd Sul. Beth wyt ti'n feddwl o rygbi?

Cerys: Rydw i'n mwynhau gwylio rygbi ond dydw i ddim yn mwynhau chwarae rygbi achos mae'n rhy anodd.

Hobiau – Mat iaith

Beth wyt ti'n mwynhau chwarae?
Beth wyt ti'n mwynhau wneud?
Beth wyt ti'n dwlu ar
chwarae/wneud?

Beth dwyt ti ddim yn mwynhau
wneud?
Beth dwyt ti ddim yn mwynhau
chwarae?

Pryd?

Ar y
penwythnos

Yn dy amser
hamdden

Yn ystod yr
hanner tymor

Yn y gwyliau

Dydd Llun
Dydd Mawrth
Dydd Mercher
Dydd Iau
Dydd Gwener
Dydd Sadwrn
Dydd Sul

Dim beth

Wyt ti'n
mwynhau?

Ydw

Nac ydw

ATEB

Rydw i'n mwynhau
Rydw i'n dwlu ar

Dydw i ddim yn mwynhau
Dydw i ddim yn dwlu ar

pêl-droed
canu
rygbi
dawnsio
garddio
darllen
coginio
nofio
sgïo
hoci
cerdded

achos

Mae'n hwyl
Mae'n
fendigedig
Mae'n dda
Mae'n wych

Mae'n ddiflas
Mae'n ofnadwy
Mae'n rhy
anodd

Ymestyn

Beth wyt ti'n feddwl
o.....?

Rydw i'n
meddwl.....

Gwers dau! Hamdden (Yn y caffi) – Patrwm defnyddio EISIAU

Gweithgaredd un

Driliwch y patrwm 'eisiau' defnyddio'r cwestiwn ac ateb yn y person cyntaf.

Wyt ti eisiau **llaeth**?

Ydw, Rydw i eisiau **llaeth**.

Nac ydw, dydw i ddim eisiau **llaeth**.

Mae'r plant yn gwybod rhai geiriau am fwyd a diod ond mae rhai geiriau newydd yma. Ymarferwch y geiriau gyda gêm o bingo yn gyntaf.

Fel yma!

Dewiswch chwech geiriau a ysgrifennwch ar y bwrdd gwyn. Yr athro yn gallu dweud y geiriau tan rywun ennill.

Ar ôl bingo, amser Cadlongau. Y plant yn gallu ymarfer gofyn y cwestiwn ac ateb y cwestiwn defnyddio eisiau. Cofiwch! Dim 'yn' gyda eisiau, mae'n bwysig iawn i esboniwch i'r plant lawer o amserau.

Ar y bwrdd gwyn, ysgrifennwch y patrwm felly mae'r plant yn gallu defnyddio'r person arall os maen nhw eisiau her.

Rydw i eisiau, Rwyd ti eisiau, Mae e eisiau, Mae hi eisiau, Rydyn ni eisiau, Rydych chi eisiau, Maen nhw eisiau.

Cadlongau

Cwestiwn i eich bartner: Wyt ti eisiau.....?

Ateb: Ydw, rydw i eisiau..... **Neu** Nac ydw, dydw i ddim eisiau.....

Sglodion	Ysgytlaeth	Cawl	Brechdan ham	Selsig
Cacen siocled	Tiwna	Taten	Llaeth	Dŵr
Tatws pob	Ffa pob	Coffi	Cacen moron	Tost
Cawl cig	Brechdan gaws	Te	Sudd oren	Caws

Amser am her!

Peidiwch ag aros gyda'r person cyntaf! Ceisiwch ofyn defnyddio: Ydy e/hi eisiau, Ydych chi eisiau, Ydyn nhw eisiau, Ydyn ni eisiau.

Cofiwch! Dim yn gyda eisiau

Gweithgaredd dau

Ar y sleid nesa byddwch chi'n gweld cawl brawddegau. Nod y wers ydy darllenwch y brawddeg a rhowch y geiriau yn y drefn gywir.

Rhaid y plant ysgrifennu'r brawddegau yn eu llyfr achos mae'n tasg ysgrifennu a mae'n helpu pawb i cofio y patrwm.

Gweithgaredd tri

Creu bwydlen gyda phartner defnyddio'r geiriau am fwyd a diod yn gadlongau. Wedyn gyda eich bartner, maen nhw angen gwneud sgript. Y sgript yn gallu rhwng dau ffrindiau neu un person ac un gweinydd. Ceisiwch defnyddio y patrwm 'eisiau', hefyd, mae'n bwysig iawn i cofio y patrwm arall. Maen nhw'n gallu defnyddio Cyfarchion, hoffi, mwynhau a dwlu ar er enghraifft.

Yn syniad da ydy i berfformio y sgript i orffen y wers.

Mae cymorth i'r plant ar sleid un deg saith.

Cawl Brawddegau

1. eisiau diod Wyt ti ?
2. ddim ysgytlaeth i Dydw eisiau
3. eisiau selsig e Ydy siocled a
4. nhw eisiau parc i'r mynd Ydyn
5. bwyta eisiau chi cawl Ydych heddiw
6. ti gweld Wyt eisiau fwydlen y nawr
7. nhw eisiau ddim bwyta Dydyn sgldion
8. eisiau yfed plant Mae'r coffi

Her!!

9. eisiau mynd Dydw caffi i'r ond ddim eisiau coffi i yfed rydw
10. ysgol Wyt eisiau ar ôl bwyta ti cacen ti wyt bwyta cawl neu eisiau

Sgwrs yma i helpu chi

A: Bore da! Sut wyt ti?

B: Shwmae! Rydw i'n wych diolch. Rydw i eisiau bwyta os gweli di'n dda.

Wrth cwrs, dere mewn. Rydw i eisiau i chi eistedd yma.

A: Diolch yn fawr, bwrdd yn neis. Rydw i eisiau diod yn gyntaf ac wedyn, rydw i eisiau gweld y fwydlen.

B: Perffaith! Beth wyt ti eisiau yfed?

A: Coffi gyda llaith os gweli di'n dda, dim siwgr, rydw i eisiau dŵr hefyd achos rydw i wedi blino ar ôl siopa heddiw.

B: Hyfryd! Rydw i'n mwynhau dŵr achos mae'n iachus i fi. Dyma coffi gyda llaeth a dŵr. Wyt eisiau y fwydlen nawr?

A: Ydw, diolch. O! Rydw i eisiau taten pob gyda chaws a ffa pob achos mae'n flasus iawn.

B: Wyt ti eisiau salad?

A: Nac ydw! Ych a fi. Dydw i ddim eisiau salad achos mae'n ofnadwy.

Er enghraifft

Bwydlen

Bwyd

- Sglodion £3.50
- Pysgod £7
- Brechdan ham £4
- Brechdan gaws £4

Diod

- Te £2
- Coffi £3
- Llaeth £2

Gwers dau! Hamdden (Hanes, Yr ail Ryfel Byd) – Patrwm – Amherffaith

Gweithgaredd un

Drilio y patrwm defnyddio'r tiwn 'The Adams Family' ar sleid dau ddeg. Roeddwn i, Roeddet ti, Roedd e, Roedd hi, Roedden ni, Roeddech chi, Roedden nhw.

Gweithgaredd dau

Chwaraewch gêm o trap-ddôr. Bydd y gêm yn helpu i ymarfer gwrando i'r partner. Gofynnwch y cwestiwn: Beth roeddet ti mwynhau wneud? Cofiwch! Beth = treigladd meddal o'r ferf ar ddiwedd y frawddeg. Gwneud = wneud.

Yr ateb o cwestiwn: Roeddwn i mwynhau gwneud.....

Mae un person yn dewis ateb o bob bocs. Mae person arall yn ateb y cwestiynau defnyddio'r patrwm: Roeddwn i

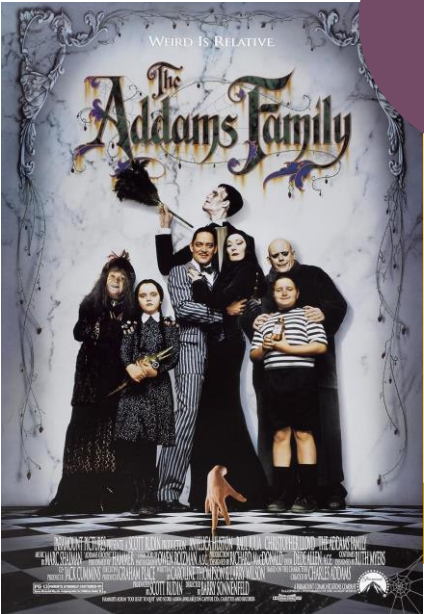
Gweithgaredd tri

Gwrandewch i'r recordiad sain. Mae'r plant yn ysgrifennu pawb y geiriau maen nhw'n gwybod ar a bwrdd gwyn. Maen nhw'n gallu trafod gyda phartner a maen nhw angen gwrando lawer o amserau. Mae'r gweithgaredd hwn i'r cynorthwyydd addysgu ei wneud. Cyfarwyddiadau ar y sleid dau deg un.

AMSER
CANU

Roeddwn i
Roeddet ti
Roedd e
Roedd hi
Roedden ni
Roeddech chi
Roedden nhw

TIWN

Roeddwn i'n bwyta

Siocled
Wyau
Caws

Roeddwn i'n mynd

I'r sinema
I'r ysgol
I'r parc

Roeddwn i'n gwneud

Garddio
Canu
Dawnsio

Roeddwn i'n chwarae

Tennis
Pêl-droed
rygbi

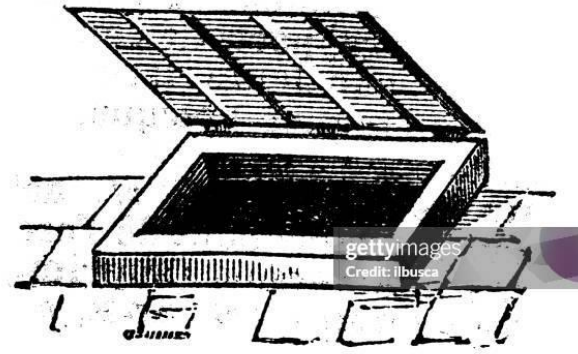
Roeddwn i'n gweithio

Yn yr ardd
Ar y fferm
Yn y siop

Roeddwn i'n

Hapus
Drist
Nerfus

Trap-ddor

Cyfarwyddiadau i'r cynorthwyydd addysgu

- Yn gyntaf, gofynnwch bawb i eistedd ar y llawer gyda bwrdd gwyn a dewiswch bartner.
- Esboniwch byddwch chi'n gwrando i'r recordiad yn yr amherffaith. Bydd yn ymwneud a phlentyn yn ystod yr ail Ryfel Byd. Mae'n iawn os dydyn nhw ddim yn deall bob y geiriau.
- Gyda eich bartner, casglwch y geiriau am sain. Beth ydych chi'n wybod?
- Siaradwch am recordiad, gofynnwch gwestiynau am sain. Beth wnaethon nhw'n ddeall?
- Esboniwch, byddwch gwrando unwaith eto. Fyddan nhw'n clywed rhywbeth newydd?
- Siarad am geiriau newydd a helpu pawb i deall bob y recordiad.
- Ar ôl, amser gêm. Byddwch chi'n yn y sedd boeth. Byddwch chi'n defnyddio eich pwerau hud a meddwl am weithgaredd. Mae'r plant yn dyfalu y gweithgaredd defnyddio'r cwestiwn: Oeddet ti'n mwynhau..... (tennis) er enghraifft.
- Ar ôl, amser cyfnewid. Dewiswch blentyn i mynd yn yr sedd boeth.
- Nod y wers ydy ymarfer gwrando! Ymestyn, ymestyn, ymestyn.

Trawsgrifiad

Pan oeddwn i'n ifanc roeddwn i'n mwynhau chwarae tennis gyda fy ffrindiau. Ar ddechrau'r ail Ryfel Byd, roeddwn i'n bwy yn Glasbury ym Mhowys yn Gymru achos roeddwn i'n faciwî. Yn ystod yr ail Ryfel Byd roedd y bobl yn gwrando ar y radio. Roeddwn i'n gwisgo dillad hen achos roeddwn i'n gwneud garddio bob dydd. Roeddwn i'n mynd i'r ysgol ac yn ystod y penwythnos roeddwn i'n gweithio ar y fferm. Roeddwn i'n teimlo nerfus i fynd i'r wlad. Yn fy amser hamdden, roeddwn i'n chwarae pêl-droed, canu, dawnsio ac ysgrifenni lythyrau. Roeddwn i fwyta brechdan wy bob dydd.

